

Crítica i Recepció del Drama Contemporani

Codi: 43157
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313879 Estudis Teatral	OT	0	2

Professor/a de contacte

Nom: Núria Santamaria Roig

Correu electrònic: nuria.santamaria@uab.cat

Altres indicacions sobre les llengües

Vehicular preferencial

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Equip docent

Núria Santamaria Roig

Francesc Foguet Boreu

Prerequisits

ET

Objectius

En aquest mòdul s'abordarà, des d'una perspectiva històrica, l'evolució de les concepcions modernes, contemporànies i actuals sobre drama i dramaticitat. Es treballaran aproximacions teòriques, enfocaments crítics i mètodes d'anàlisi de la recepció relatius específicament al drama contemporani. Es procedirà a la contextualització de paradigmes concrets i a l'estudi d'alguns dels dramaturgs i textos estèticament més rellevants, tenint en compte la recepció crítica coetània i la influència ulterior en les arts escèniques.

Competències

- Analitzar els elements i fenòmens de les arts escèniques a partir de les seves possibles categoritzacions i interrelacions.
- Aplicar mètodes de recerca en les diferents disciplines d'estudi de les arts escèniques segons els marcs conceptuals pertinents.
- Avaluar els fenòmens espectaculars en la seva dimensió sincrònica i diacrònica a partir de paradigmes teòrics concrets.
- Complir els codis deontològics inherents a l'activitat de la recerca.
- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Respectar el valor històric i cultural del patrimoni escènic.

- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Valorar les especificitats de la recerca en les arts escèniques i les potencialitats que es deriven de la seva complexitat.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar de manera contextualitzada i crítica textos dramàtics contemporanis.
2. Analitzar els elements i fenòmens que intervenen en la crítica i la recepció de la literatura dramàtica contemporània.
3. Aplicar mètodes actuals d'anàlisi i recerca del drama contemporani.
4. Avaluar les últimes tendències en els estudis sobre el drama contemporani.
5. Contrastar aproximacions i mètodes d'anàlisi del drama contemporani reconeixent de manera explícita la font de procedència i actuant segons l'ètica científica.
6. Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
7. Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
8. Valorar el corpus de textos dramàtics contemporanis com un patrimoni històric i cultural digne de respecte.

Continguts

I. El drama contemporani i els estudis de recepció

1. El drama: aproximacions nominals i adjectives. El fil històric: acomodacions i incomoditats.
2. Esmolant algunes eines d'anàlisi: del postestructuralisme a la teoria de la recepció. Interrogants sobre recepcions i receptors.
3. "Contemporaneitzar" o contemporitzar? Transfusions i traduccions: intertextualitat i reescriptures.

II. La crítica

1. Visions sobre la crítica: definicions i especificitats de la crítica teatral
2. La funció del crític i de la crítica teatrals
3. Diferències entre la crítica literària i l'espectacular
4. Sistemes i discursos crítics: estudi sumari de casos

Metodologia

En els dos blocs del mòdul, les classes teòriques combinen tant la lectura i anàlisi de materials i documents diversos sobre la matèria com la realització d'exercicis més pràctics de comentari de textos teòrics o de creació, i de valoració d'espectacles, crítics o crítiques. També s'atorga molta importància a la presentació individual o en grup d'exercicis i treballs més aplicats sobre els diversos fronts de reflexió, teorització i estudi del drama, la crítica teatral, a fi de generar un debat sobre la crítica teatral contemporània.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			

Classes expositives i seminaris	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Tipus: Supervisades			
Debats i elaboració de treballs	45	1,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Tipus: Autònomes			
Lectura d'articles / informes d'interès, elaboració de treballs	75	3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Avaluació

En el bloc de recepció, l'avaluació es fonamenta en la realització d'un exercici de comentari individual i un exercici en grup, que s'haurà de presentar oralment, i que podrà tenir com a punt de partida una d'aquestes línies de treball: a) Anàlisi dels jocs intertextuals d'una o més peces en relació amb un drama modern o contemporani; b) Anàlisi del transvasament d'un drama modern o contemporani a un altre suport expressiu; c) Anàlisi dels mecanismes de construcció d'un determinat tipus de recepció; d) Maniobres d'actualització: anàlisi crítica d'una posada en escena que es presenti com una relectura actualitzadora d'un clàssic modern o contemporani. L'assistència i la participació a classe ponderaran la qualificació del bloc.

En el bloc de Crítica, l'avaluació es basa fonamentalment en un exercici individual i un treball de grup. L'exercici individual consisteix en una anàlisi d'una mostra tipològica de crítiques publicades d'una obra estrenada recentment. El treball de grup és una exposició oral al voltant d'una d'aquestes opcions: a) triar un crític en actiu, valorar el tipus de crítica que fa i comentar-ne una mostra representativa; b) escriure una crítica d'una obra que estigui actualment en la cartellera barcelonina i comparar-la amb la d'altres crítics; c) resseguir durant un mes la crítica d'espectacles i de literatura dramàtica d'un diari o revista editats a Barcelona i analitzar-ne el tractament que se'n fa. També es té molt en compte la implicació en els debats i en els exercicis que es facin a classe.

NOTES ADDICIONALS

1. En el moment de la realització de cada activitat avaluativa, el professor o la professora informarà l'alumnat del procediment i la data de revisió de les qualificacions.
2. En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. Si es produeixen diverses irregularitats en els actes, la qualificació final d'aquest assignatura serà zero.
3. En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis/i/o discussions d'exercicis a través de Teams, assegurant que tot l'estudiantat hi pot accedir.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació activa a l'aula	20 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Exposicions individuals i en grup	40 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Lliurament d'informes i treballs	40 %	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Bibliografia

- Adorno, Theodor W. (1969): «La crítica de la cultura y la sociedad», a *Crítica cultural y sociedad*, trad. de Manuel Sacristán, Barcelona, Ariel, p. 203-230.
- Auden, W. H. (1974): *La mano del teñidor*, Barcelona, Barral. Primera edició: 1948.
- Barthes, Roland (1969): *Crítica i veritat*, versió de Jaume Vidal Alcover, Barcelona, Llibres de Sinera.
- ____ (1993) *Le plaisir du texte*, Paris, Seuil.
- Battle, C.; Gallén, E.; Güell, M. (ed.) (2016) *Drama contemporani: renaixença o extinció?*, Lleida-Barcelona-París, Punctum / Institut del Teatre/ UPF / Université Paris-Sorbonne.
- Bennet, Susan (1997): *Theatre Audiences: A Theory of Production and Reception*, London - N. York, Routledge.
- Benjamin, Walter (1987): *Dirección única*, trad. de Juan J. del Solar i Mercedes Allendesalazar, Madrid, Alfaguara.
- Berardinelli, Alfonso (2016): *Leer es un riesgo*, trad. de Salvador Cobo, Madrid, Círculo de Tiza.
- Berenguer, Ángel (1991): *Teoría y crítica del teatro. Estudios sobre teoría teatral*, Alcalá de Henares, Universidad de Alcalá de Henares, Servicio de Publicaciones.
- Bértolo, Constantino (ed.) (1990): *El ojo crítico*, Barcelona, Ediciones B.
- Brenner, Jacques (1970): *Les critiques dramatiques*, París, Flammarion.
- De Matteis, Tiberia (2008): *La critica teatrale: come si analizza e si recensisce uno spettacolo*, Roma, Gremese.
- Eagleton, Terry (1999): *La función de la crítica*, trad. de Fernando Inglés Bonilla, Barcelona, Paidós.
- Eco, U. (1987) *Lector in fabula: la cooperación interpretativa en el texto narrativo*, Barcelona, Lumen.
- Eco, Umberto (1991): *Els límits de l'interpretació*, Barcelona, Destino.
- Eliot, T. S. (1967): *Críticar al crític y otros críticos*, Madrid, Alianza.
- Eliot, T. S. (1999): «Els límits de la crítica» [1956], a *Sobre poètes i poesia*, Barcelona, Columna, p. 121-138.
- Fàbregas, Xavier (1973): *Introducció al llenguatge teatral*, Barcelona, Edicions 62.
- Fàbregas, Xavier (1976): *El teatre o la vida*, Barcelona, Galba.
- Fish, S. E. (1980) *Is there a text in this class?: The Authority of Interpretative Communities*, Cambridge, Mass, Harvard UP.
- Fogel, Jean-François (1986): «Un crític con antenas», a *Críticas ejemplares*, Palma, Bitzoc, p. 105-109.
- García Barrientos, José-Luis (2017): *Cómo se analiza una obra de teatro. Ensayo de método*, Madrid, Síntesis.
- Genette, G. (1982) *Palimpsestes: la littérature au second degré*, Paris, Seuil.
- Hamm, P. (1971): *Crítica de la crítica*, Barcelona, Barral.
- Iser, Wolfgang (1985) *L'acte de lecture. Théorie de l'effet esthétique*, Bruxelles, Mardaga.
- James, Henry (2008): *La figura de la alfombra*, trad. de Enrique Murillo, Madrid, Impedimenta.
- Jauss, H. R. (1991) *Teoría de la recepció literària: dos articles*, Barcelona, Barcanova.

- Kristeva, J. (1969) *Semeiotikè. Recherches pour une sémanalyse*, Paris, Seuil.
- Le Calvez, E.; Canova-Green, M.C. (1997) *Texte(s) et intertexte(s)*, Amsterdam, Rodopi.
- Lehmann, H. T. (2006) *Postdramatic Theatre*, London - N. York, Routledge.
- Limat-Lettelier, N.; Miguet-Ollagnier, M. (dir.) *L'Intertextualité*, Paris, Les Belles Lettres.
- Lessing, Gotthold Ephraim (1987): *Dramatúrgia d'Hamburg*, trad. de Feliu Formosa, Barcelona, Publicacions de l'Institut del Teatre.
- Lessing, Gotthold Ephraim (2007): *Crítica y dramaturgia*, trad. de Vicent M. Sanz Esbrí, Castelló, Ellago.
- Mamet, David (2011), *Manifiesto*, Barcelona, Seix Barral.
- Mayoral, J. A. (comp.) (1987) *Estética de la recepción*, Madrid, Arco-Libros.
- Pavis, Patrice (1985): «Le discours de la critique dramatique», a *Vers une théorie de la pratique théâtrale*, Villeneuve-d'Ascq (Nord), Presses Universitaires du Septentrion p. 157-166.
- Rancière, J. (2008), *Le spectateur émancipé*, Paris, La Fabrique.
- Reich-Ranicki, Marcel (2004): *Los abogados de la literatura*, Barcelona, Galaxia Gutenberg, Círculo de Lectores.
- Reich-Ranicki, Marcel (2014): *Sobre la crítica literaria*, Barcelona, Elba.
- Romera Castillo, José (ed.) (2004): *Teatro, prensa y nuevas tecnologías (1990-2003)*, Madrid, Visor Libros.
- Sanchis Sinisterra, J. (2002) *La escena sin límites*, Ciudad Real, Ñaque.
- Sarrazac, J. P. (2000) *Critique du théâtre: de l'utopie au désenchantement*, Paris, Circé.
- _____ (2012) *Poétique du drame moderne*, Paris, Seuil.
- Sarrazac, J. P. (dir.) (2005) *Lexique du drame moderne et contemporain*, Paris, Circé.
- Steiner, George (2017): *Presencias reales. ¿Hay algo en lo que decimos?*, trad. de Juan Gabriel López Guix, Madrid, Siruela.
- Strauss, Botho (1989): *Crítica teatral: las nuevas fronteras*, Barcelona, Gedisa.
- Szondi, Peter (1988) *Teoría del Drama Modern (1880 - 1950)*, Barcelona, Institut del Teatre.
- Valentini, Valentina (1991) *Després del teatre modern*. Barcelona, Institut del Teatre.

Programari